

**RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)**

**dokonanej w dniach 26-27 kwietnia 2017 r. na kierunku socjologia
prowadzonym na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Mikołaja
Kopernika w Toruniu na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia
o profilu ogólnoakademickim**

Warszawa, 2017.

Spis treści

<u>1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu</u>	5
<u>1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej</u>	5
<u>1.2. Informacja o procesie oceny</u>	5
<u>2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku</u>	6
<u>3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej</u>	7
<u>4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej</u>	9
<u>Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni</u>	9
<u>Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1</u>	9
<u>Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron</u>	11
<u>Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia</u>	11
<u>Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2</u>	12
<u>Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron</u>	19
<u>Dobre praktyki</u>	19
<u>Zalecenia</u>	19
<u>Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia</u>	19
<u>Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium</u>	19
<u>Dobre praktyki</u>	21
<u>Zalecenia</u>	21
<u>Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5</u>	21
<u>Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron</u>	22
<u>Dobre praktyki</u>	22
<u>Zalecenia</u>	22
<u>Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia</u>	22
<u>Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6</u>	22
<u>Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron</u>	24
<u>Dobre praktyki</u>	24
<u>Zalecenia</u>	24
<u>Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia</u>	24
<u>Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7</u>	24
<u>Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron</u>	25
<u>Dobre praktyki</u>	26
<u>Zalecenia</u>	26
<u>Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia</u>	26
<u>Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8</u>	26

<u>Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron</u>	28
<u>Dobre praktyki</u>	28
<u>Zalecenia</u>	28
<u>8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny</u>	28
<u>Załączniki:</u>	30
<u>Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia</u>	30
<u>Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego</u>	30
<u>Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych</u>	31
<u>Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)</u>	43
<u>Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)</u>	45
<u>Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa</u>	45
<u>Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena</u>	45

1..... In
formacja o wizytacji i jej przebiegu

Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Krzysztof Szewior, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Marek Kucia, członek PKA,
2. dr hab. Andrzej Niesporek, ekspert PKA,
3. dr hab. Kamil Kardis, ekspert ds. międzynarodowych,
4. Artur Gawryszewski, ekspert ds. postępowania oceniającego,
5. Paweł Adamiec, ekspert ds. studenckich.

Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku *socjologia* prowadzonym na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Wizytacja odbyła się po raz drugi. Poprzednia ocena jakości kształcenia na ww. kierunku została przeprowadzona w 2011 roku i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej.

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport ZO został opracowany na podstawie hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac etapowych oraz losowo wybranych prac dyplomowych wraz z ich recenzjami, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami, absolwentami oraz studentami ocenianego kierunku. Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków ZO w Załączniku nr 2.

Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	Socjologia	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia I stopnia	
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne/niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek	Obszar nauk społecznych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku	Dziedzina nauk społecznych/dyscyplina socjologia	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	180 punktów ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	Na studia I stopnia nie przewidziano specjalności	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	licencjat	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	9 nauczycieli akademickich	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	90	
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	90 ECTS	

Nazwa kierunku studiów	Socjologia	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia II stopnia	
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek	Obszar nauk społecznych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku	Dziedzina nauk społecznych/dyscyplina socjologia	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	120 punktów ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	1. Badania społeczne Animacja kultury i czasu wolnego Human Resources Usługi Społeczne Koordynator projektów Unii Europejskiej	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	magister	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	12 nauczycieli akademickich	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	47 studentów	-
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	60 punktów ECTS	-

Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	W pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium: Wyróżniająca / W pełni / Zadawalająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do	

Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej**Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni****Koncepcja kształcenia****Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów****Efekty kształcenia****Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1**

Oceniany kierunek studiów jest prowadzony na Wydziale Humanistycznym od 1989 r., natomiast Wydział Humanistyczny UMK współtworzył Uniwersytet w roku jego powstania (1945). Kierunek jest prowadzony w kierunkowym Instytucie Socjologii. Z uwagi na specyfikę i bogactwo oferty dydaktycznej należy uznać, że socjologia znalazła, lub raczej wykreowała, należyte środowisko intelektualne dla rozwoju własnej dyscypliny oraz pokrewnych poprzez prowadzenie badań i nauczanie akademickie. Mimo iż w porządku prawnym socjologię jako dyscyplinę naukową przyporządkowano do nauk społecznych, nie jest rzadkim jej organizacyjne usytuowanie na wydziałach humanistycznych i w towarzystwie psychologii, pracy socjalnej. Wydział silnie wzmacnia oraz prestiżowo wyróżnia prowadzenie studiów typu MISH. Jest to dodatkowy atut i wyróżnik na mapie polskiego szkolnictwa wyższego obok kategorii A+. Przyjęta na Wydziale strategia rozwoju kierunku ogniskuje na stworzenie i trwałe utrzymanie zaplecza kadrowo – infrastrukturalnego pozwalającego prowadzić kształcenie i badania naukowe na najwyższym poziomie. Cel ten pozostaje zgodny z wytycznymi zawartymi w dokumencie ramowych, jakim jest w latach 2011-2020 Strategia UMK.

Strategię w UMK opracowano dla kilku obszarów uznanych za wiodące w osiągnięciu i utrzymaniu pozycji w środowisku akademickim, są to nauka, kształcenie, zarządzanie. W ich ramach wskazano szereg celów strategicznych bezpośrednio rzutujących na kierunek, a także przez niego wspieranych: ugruntowanie pozycji za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne, zwiększenie przychodów z działalności badawczej i komercjalizacji wyników badań, zapewnienie najwyższej jakości kształcenia, poprawa atrakcyjności i uatrakcyjnienie studiów w kontekście rynku pracy, nowoczesne zarządzanie oraz prowadzenie działalności rozwojowej. Na poziomie Wydziału cele te można odnaleźć w Strategii Wydziału Humanistycznego...., W obszarze „nauka” koncentrują się ona na jak najlepszym pozycjonowaniu socjologii w środowisku humanistycznym i społecznym, na komercjalizacji wyników badań, na poprawie konkurencyjności i atrakcyjności oferty nauczania i jego jakości.

Warto podkreślić, że Wydział buduje swą pozycję poprzez projakościową odpowiedź na globalne wyzwania edukacyjne: badania naukowe ukierunkowane na dydaktykę z funkcją aktywizującą i wdrożeniową studentów, nauczanie anglojęzyczne, aktualność i atrakcyjność oferty dydaktycznej, wiązanie działań z potrzebami i zasobami otoczenia społecznego oraz jego wykorzystywanie w nauczaniu i konsultacjach środowiskowych, finansowanie badań naukowych poprzez granty. Atrakcyjność ta powinna przełożyć się na środowiskowe pozycjonowanie, na rozpoznawalność, mobilność, pozyskiwanie środków finansowych na badania naukowe, umiędzynarodowienie. Koncepcja studiów osadzona zgodnie z przepisami prawa na efektach kształcenia powiązanych z dyscypliną i specjalnościami. Treść efektów oraz struktura programu wskazuje silną obecność komponentu metodologicznego co wzmacnia przekonanie o ogólnoakademickim profilu nauczania.

Koncepcja kształcenia oraz oferta dydaktyczna studiów socjologicznych znajduje swoje mocne oparcie w działalności badawczej pracowników Instytutu Socjologii. Główne kierunki badań realizowane przez pracowników Instytutu Socjologii mają swoje odzwierciedlenie w pozyskanych grantach oraz

licznych publikacjach. Pracownicy Instytutu Socjologii w ostatnich 5 latach są autorami (bądź współautorami) kilkudziesięciu recenzowanych monografii naukowych oraz stu kilkudziesięciu artykułów naukowych w prestiżowych czasopismach socjologicznych. Studenci mają możliwość uczestniczyć w projektach badawczych realizowanych w Instytucie. Uzyskują także wiedzę o tych projektach w ramach przedmiotów kanonicznych i specjalistycznych. Granty badawcze oraz liczne publikacje pracowników Instytutu Socjologii, w tym podręcznikowe, stanowią bazę teoretyczno-empiryczną do prowadzonych przez nich kursów, w ramach których studenci mogą zapoznać się z wybraną aktywnością naukowo-badawczą pracowników, a także współuczestniczyć w niektórych projektach. Istotne znaczenie odgrywa Zespół Realizacji Badań „Pryzmat”, który rozpoczął działanie w ramach Instytutu Socjologii w roku akademickim 2002/2003. Przy współpracy z Fundacją Amicus Universitatis Nicolai Copernici „Pryzmat” od kilkunastu lat prowadzi badania rynkowe, oferując studentom Instytutu Socjologii możliwość zdobycia doświadczenia na rynku pracy. Dodatkowo w ramach swojej działalności prowadzi niekomercyjne badania, czyli tak zwane badania szkoleniowe oraz inne szkolenia poszerzające kompetencję członków zespołu. Zespół stara się również aktywnie angażować w bieżącą działalność Instytutu Socjologii. „Pryzmat” raz w roku organizuje „Dzień Badacza”, czyli konferencję branżową dla badaczy społecznych. W 2017 roku odbędzie się VIII edycja tego wydarzenia. Pierwsza edycja odbyła się 21 maja 2010 roku.

Efekty kształcenia zostały opracowane z uwzględnieniem wytycznych zawartych w KRK. Efekty programowe (dla studiów I i II stopnia) zostały sporządzone dla modułów utworzonych na podstawie grup przedmiotów, zaś efekty przedmiotowe stanowią jednostkową indywidualną egzemplifikację efektu programowego, czyli modułowego. Efekty dla modułów to grupy odpowiednio dobranych efektów kierunkowych. Tabele z kierunkowymi efektami kształcenia zostały określone w Uchwale Senatu UMK nr 32 z dnia 24 kwietnia 2012 roku w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów wyższych prowadzonych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika. Efekty kształcenia zakładane dla kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do których kierunek został przyporządkowany. Uwzględniają one w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji. Wydział Humanistyczny współpracuje z podmiotami społecznymi, gospodarczymi i kulturalnymi w zakresie doskonalenia kompetencji i rozwijania umiejętności praktycznych studentów. Celem współpracy jest ciągła korekta programów studiów i profilowanie sylwetek absolwentów, tak by ich kompetencje odpowiadały potrzebom pracodawców i rynku pracy.

Wydział przedstawił wykaz interesariuszy zewnętrznych oraz informacje dotyczące zasad zawierania porozumień, a także przykłady zawartych już porozumień. W trakcie tworzenia i zmian programów na kierunku socjologia studia I i II stopnia przeprowadzane są rozmowy z interesariuszami dotyczące zapotrzebowania na kompetencje absolwentów kierunku socjologia. Rozmowy z interesariuszami dotyczą zapotrzebowania na kompetencje absolwentów oraz procedur przyjmowania ich na praktyki, a przede wszystkim rozpoznania dzięki nim deficytów kompetencji studentów i absolwentów.

Program kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia obejmuje po 11 efektów kierunkowych w zakresie wiedzy i umiejętności oraz 7 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Efekty kierunkowe odnoszą się do obu obszarów kształcenia. Analiza pokrycia efektów obszarowych wykazuje, iż udział poszczególnych efektów można uznać za prawidłowy. Szczegółowa analiza założonych kierunkowych efektów kształcenia z Krajowymi Ramami Kwalifikacji wskazuje pełną ich zgodność zarówno w obszarze wiedzy, umiejętności jak i kompetencji społecznych. Efekty kierunkowe są spójne i prawidłowo zdefiniowane. Ogólny charakter modułów kierunkowych pozwala na elastyczne kształtowanie planu studiów i zapewnia ich realizację. Matryca efektów kształcenia określa relacje między efektami kształcenia zdefiniowanymi dla programu kształcenia (efektami kierunkowymi) i efektami kształcenia zdefiniowanymi dla poszczególnych modułów (przedmiotów).

W opracowaniu programów kształcenia oraz dostosowaniu efektów kształcenia do oczekiwań rynku pracy zaangażowani są w sposób systemowy interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Powiązanie celów i efektów kształcenia w formie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na poziomie kierunku, modułów i przedmiotów, pozwala na stwierdzenie, że tworzą one spójną koncepcję kształcenia zgodną z Krajowymi Ramami Kwalifikacji. Koncepcja ta odpowiada poziomowi prowadzonych studiów i zamierzeniom strategicznym Uczelni. Efekty kształcenia sformułowane są w sposób zrozumiały i pozwalają na tworzenie systemu ich weryfikacji.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Koncepcja kształcenia na kierunku socjologia jest w pełni przemyślana i atrakcyjna pod względem intelektualnym. Kierunek w pełni mieści się w jednostce organizacyjnej, jest jej wyróżnikiem i mocną stroną. Badania naukowe oraz wynikające z nich publikacje pokazują, iż jednostka prowadzi badania w zakresie obszaru wiedzy odpowiadającego obszarowi kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek. Mieści się także w dyscyplinie socjologia, do której odnoszą się przyjęte efekty kształcenia. Wyniki badań oraz publikacje są wykorzystywane w projektowaniu programu kształcenia. Warto wskazać także trafne powiązanie z prowadzonymi badaniami zajęć dydaktycznych. Wśród zajęć związanych z prowadzonymi badaniami są prowadzone w języku angielskim. Wyniki badań oraz oparta na nich literatura przedmiotu są wykorzystywane w wielu wykładach i ćwiczeniach obowiązkowych oraz do wyboru. Program kształcenia podlega modyfikacji w związku z rozwojem obszarów i tematów badawczych realizowanych w ramach Instytutu Socjologii. Oferta zajęć fakultatywnych jest tworzona przed rozpoczęciem semestru i dostosowywana do aktualnie realizowanych w jednostce grantów, pod które podporządkowuje się tematycznie oferowane przedmioty. W wypracowanie efektów kształcenia oraz założeń dydaktycznych zaangażowani są interesariusze.

Dobre praktyki

Przykładem dobrej praktyki jest prowadzenie zajęć opartych na realizowanych badaniach nie tylko w języku polskim, ale także w języku angielskim. Przykładem może być konwersatorium *Society in the Mirror of Youth - the Sociological Perspective*. Zajęcia są oparte o temat badawczy *Kondycja i strategie życiowe młodzieży w warunkach zmiany systemowej: różnice pokoleniowe, statusowe, różnice wieś – miasto*. W konwersatorium korzysta się z opracowanej w ramach projektu publikacji książkowej *Youth 2011. Poland...*.

Zalecenia – brak.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia

Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia

Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

Program studiów na kierunku socjologia I stopnia trwa 3 lata, tj. 6 semestrów. Do ukończenia studiów wymagane jest zdobycie 180 ECTS (60 ECTS w cyklu rocznym). Nakład pracy studenta został policzony przy założeniu maksymalnego nakładu pracy biorąc pod uwagę bezpośredni kontakt z

wykładowcą oraz godziny przeznaczone na różne warianty pracy własnej, a także formę zaliczenia. Jeden punkt ECTS jest przyznawany za 25 do 30 godzin pracy. Punktacja za poszczególne kursy jest zróżnicowana w zależności od tego, czy mamy do czynienia z zajęciami z tzw. kanonu czy też kursami fakultatywnymi. Na studiach II stopnia program jest realizowany w ciągu czterech semestrów, czyli 2 lata. Do ukończenia studiów wymagane jest zdobycie 120 ECTS. Przelicznik punktowy dla zajęć z modułów obowiązkowych i fakultatywnych jest podobny jak na studiach I stopnia. Inaczej wygląda punktacja za zajęcia w ramach tzw. ścieżek specjalizacyjnych, np. 3 ECTS za 10 godzin zajęć (zajęcia z praktykami z firm i instytucji wymagające zwiększonego nakładu pracy własnej i praktycznego zastosowania wiedzy, umiejętności i kompetencji nabytych w toku studiowania). Przedmioty do wyboru dla I i II stopnia studiów stanowią ponad 30% ECTS zdobywanych przez studenta w toku studiów. Studenci socjologii I stopnia odbywają obowiązkowe praktyki w wymiarze 90 godzin (4 ECTS), zaś studenci socjologii II stopnia realizują tzw. ścieżki specjalizacyjne, w ramach których zajęcia prowadzą zewnętrzni eksperci, z firm w których przyszli absolwenci mogą znaleźć zatrudnienie. Doskonalenie umiejętności prowadzenia badań umożliwia działający przy IS UMK Zespół Realizacji Badań „Pryzmat”. „Pryzmat” od szeregu lat prowadzi badania komercyjne oraz niekomercyjne, oferując studentom Instytutu Socjologii możliwość zdobycia praktycznego doświadczenia badawczego.

Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku. Treści programowe zostały odpowiednio dobrane zgodnie ze specyfiką socjologii jako nauki społecznej. Program realizuje cele naukowo-badawcze (zdobycie wiedzy) oraz praktyczne (nabycie umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy i/lub w pracy naukowo-badawczej). Program studiów dla socjologii I i II stopnia oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonego dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.

Zarówno w przypadku studiów I, jak i II stopnia kluczowe treści kształcenia zostały zebrane w tzw. kanon (kursy z modułów obowiązkowych), do których studenci dobierają kursy z modułów fakultatywnych. Kanon obejmuje zarówno przedmioty odnoszące się do specyfiki i tradycji socjologii, jak i kursy metodologiczne o odpowiednim dla danego poziomu studiów stopniu zaawansowania. Dla studentów I stopnia w ramach modułów obowiązkowych odbywają się zajęcia z języka angielskiego ogólnego (120 godzin) oraz języka specjalistycznego (Close Reading of Sociological Literature – 50 godzin). Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Dobór grup i ich liczebność pozwala na realizację treści programowych. Grupy ćwiczeniowe nie liczą więcej niż 25 osób, natomiast wykładowe mają maksymalnie po 75 osób. Grupy laboratoryjne natomiast mają nie więcej niż 15 osób. Zdolni studenci otrzymują zgodę na Indywidualną Organizację Studiów lub na Indywidualny Plan Studiów. Przygotowanie do prowadzenia badań realizowane jest na zajęciach wykorzystujących między innymi takie aktywne formy zajęć jak: metody ćwiczeniowe, konwersatoryjne, obserwacji, case studies, doświadczeń, projektu i pomiaru. W ramach programu studiów realizowanych jest kilkanaście kursów w których studenci I i II stopnia nabywają kompetencje badawcze.

Studenci wizytowanego kierunku podczas spotkania z ZO PKA wyrazili opinię, iż metody kształcenia sprzyjają ich aktywizacji. Dla studentów istotnym jest, aby metody kształcenia pomagały w uzyskiwaniu przez nich efektów kształcenia, czego konsekwencją jest również przystosowanie do warunków panujących na rynku pracy, a zwłaszcza przygotowywały do prowadzenia badań socjologicznych. Studenci wyrazili opinię, iż przydatnymi z ich punktu widzenia zajęciami są te prowadzone na zasadzie tzw. case studies. Wskazano również na pozytywną wartość zajęć „badania sondażowe”, zaznajamiających z praktyką badań marketingowych i społecznych.

Studenci wskazali na problem związany z harmonogramem zajęć, wskazując na brak możliwości uczestniczenia we wszystkich wykładach i ćwiczeniach. Warto podkreślić, iż sytuacja ta dotyczy przedmiotów fakultatywnych, co wpływa na brak możliwości uczestnictwa w niektórych preferowanych przez studentów grupach zajęciowych, ale nie prowadzi w konsekwencji do braku możliwości realizowania wymogów określonych programem studiów.

Studenci wyrazili opinię, iż stosowane metody oceniania umożliwiają im uzyskanie informacji zwrotnej na temat stopnia osiągania efektów kształcenia. System oceniania jest zrozumiały i porównywalny dla wszystkich studentów. Studenci wyrazili swoją pozytywną opinię co do przejrzystości oraz rzetelności stosowanych metod oceniania. Mają wiedzę na temat funkcjonowania systemu antyplagiatowego. Podczas spotkania z ZO PKA można było zauważyć wysoką świadomość studentów względem funkcjonujących zasad związanych ze sprawdzaniem i oceną efektów kształcenia. W przypadku gdyby doszło do sytuacji niezgodnej z wzorcem zachowania przez studenta, ale też analogicznie nauczyciela akademickiego, student ma prawo skorzystać z egzaminu komisyjnego.

Studenci są informowani o kryteriach i metodach prowadzenia zajęć. Ponadto wiedzę w tym zakresie uzyskują również z sylabusów, które w opinii studentów są zbieżne z informacjami podawanymi przez nauczycieli akademickich. Nie wszystkie sylabusy są w opinii studentów kompletne, natomiast te informacje, których brakuje są uzupełniane przez nauczycieli akademickich. Ponadto studenci po uzyskaniu oceny z kolokwium lub egzaminu mogą otrzymywać informację zwrotną od nauczycieli akademickich podczas konsultacji.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów kształcenia określone zostały w ZARZĄDZENIU Nr 110 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 17 lipca 2013 r. w sprawie opisu przedmiotu w uniwersyteckim katalogu przedmiotów zamieszczonym w systemie USOS. W zarządzeniu tym określa się sposób dokumentowania między innymi metody weryfikacji efektów kształcenia oraz sposób i system oceny stopnia ich osiągnięcia, które powinny zostać ujęte w sylabusie stanowiącym ogólny opis przedmiotu. Uczelniane zasady potwierdzania efektów uczenia się zostały określone Uchwałą Senatu UMK nr 91 z 26 maja 2015 r. w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się oraz Rozporządzeniem Rektora UMK nr 58 z 26 kwietnia 2016 w sprawie procedury potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika. Wydziałowe zasady potwierdzania efektów uczenia się określa uchwała Rady Wydziału z dnia 15 listopada 2015 r. w sprawie zatwierdzenia efektów kształcenia.

Podstawą ewaluacji stopnia osiągania zakładanych efektów kształcenia jest ocena dokonywana przez prowadzących zajęcia. System oceniania każdego przedmiotu uwzględniony jest w sylabusie. Instytut dąży do standaryzacji form i sposobów oceniania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Programy zajęć są monitorowane pod kątem realizacji efektów kształcenia na podstawie ankiet ewaluacyjnych. Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia (w jej składzie są zarówno pracownicy IS, jak i przedstawiciele studentów) corocznie opracowuje i przedstawia dyrekcji, Komisji Dydaktycznej oraz Dziekanowi Wydziału Humanistycznego raport z ankiet ewaluacyjnych. Jeśli treści realizowane przez dany przedmiot bądź sposób sprawdzania efektów kształcenia odbiegają od założeń ujętych w sylabusie, który powinien odpowiadać programowi studiów, przeprowadzana jest indywidualną ocenę przypadku.

Zgodnie z rozporządzeniem Rektora UMK o losowej weryfikacji efektów kształcenia, Wydział Humanistyczny na wniosek Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia podjął uchwałę o sposobie i losowej weryfikacji stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia i terminie przedstawiania wniosków z takiej weryfikacji Radzie Wydziału.

Wydział Humanistyczny oraz Instytut Socjologii dążą do usprawniania procesy ewaluacji stopnia osiągania zakładanych efektów kształcenia. Jako przykład usprawniania procesu monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia podjęto kroki związane z ulepszeniem ankiet absolwenckich, wraz z Biurem Karier powołano złożony ze

studentów kierunków prowadzonych na WH oraz przedstawiciela Biura Karier sześciuosobowy zespół ds. badania doświadczeń użytkownika ankiet.

Procedurę dyplomowania określa Regulamin Studiów UMK w Toruniu. Wszystkie szczegółowe regulacje i informacje znajdują się na stronach WH UMK oraz na stronie IS UMK. Dotyczy to zarówno procedury podchodzenia do obrony, warunków, jakie trzeba spełnić, aby do niej zostać dopuszczonym, niezbędnych dokumentów, zagadnień egzaminacyjnych obowiązujących na obronie oraz terminów obron ustalanych z rocznym wyprzedzeniem.

Informacje porządkowe i wskazówki usprawniające proces pisania prac dyplomowych zawiera również poradnik PARNAS. Zawarte są w nim m.in. określające ogólne ramy i minimalne wymagania wobec studentów i prowadzących prace dyplomowe. Dodatkowo, w celu lepszego monitorowania efektów kształcenia, decyzją Rady Wydziału Humanistycznego z dnia 18 października 2016 r. w sprawie zatwierdzania tematów prac dyplomowych podjęto decyzję, że o konieczności zgłaszania przez opiekunów tematów przygotowywanych prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich) do końca semestru zimowego ostatniego roku studiów licencjackich oraz magisterskich. Z kolei na spotkaniu Komisji Dydaktycznej WH w dniu 9 grudnia 2016 r. podtrzymano postulat losowej weryfikacji prac dyplomowych. Tematyka prac dyplomowych uzależniona jest od zagadnień, którymi zajmuje się zakład/pracownia oraz od zainteresowań badawczych prowadzących semina.ria.

Proces progresji studentów oraz mechanizmy selekcji w trakcie studiów pozwalają monitorować system obsługi studentów USOS. Coroczne analizy (raporty) pozwalają na określenie dominującego trendu oraz wprowadzenie korekt w ofercie dydaktycznej.

Zasady rekrutacji na studia są regulowane na poziomie centralnym (UMK w Toruniu). Zasady rekrutacji na rok 2016/17 określona są w Uchwale Senatu UMK nr 90 z 26 maja 2015 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok studiów w roku akademickim 2016-17 (z późniejszymi zmianami). W przypadku nadchodzącego roku akademickiego czyni to: Uchwała Nr 107 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok studiów w roku akademickim 2017/2018 w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Proces rejestracji kandydatów na studia odbywa się poprzez rejestrację na poziomie centralnym za pośrednictwem stosownej platformy internetowej (Internetowa Rejestracja Kandydatów). Tam też kandydat znajdzie wszelkie informacje na temat procedury rekrutacyjnej. Nadzór nad całym procesem ma Uczelniana Komisja Rekrutacyjna. Szczegóły procesu rekrutacyjnego – w tym odnośne wymagania dotyczące minimum rekrutacyjnego określa Rada Wydziału.

Kandydaci na pierwszy stopień studiów przyjmowani są w oparciu o wyniki nowej lub starej matury. Rozporządzenie szczegółowo określa zasady obliczania wyniku postępowania kwalifikacyjnego. Kandydaci na drugi stopień przyjmowani są na podstawie złożenia wymaganych dokumentów.

W ramach monitorowania wyników rekrutacji Instytut Socjologii prowadzi badania wśród osób przyjętych na pierwszy rok studiów. Badania dotyczą między innymi motywacji wyboru toruńskiej socjologii jako kierunku studiów.

W opinii studentów kryteria postępowania rekrutacyjnego umożliwiają odpowiedni dobór kandydatów. Obecni podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrazili pozytywną opinię względem możliwości zasięgnięcia informacji, a także aplikowania na studia.

Zasady potwierdzania efektów uczenia się reguluje Uchwała Nr 91 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Szczegółowe zasady zawiera Zarządzenie nr 51 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 26 kwietnia 2016 r. w sprawie potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Jednostką uprawnioną do potwierdzania efektów uczenia się jest Wydział. Harmonogram potwierdzania efektów uczenia się na Wydziale w danym roku akademickim określa dziekan uwzględniając harmonogram rekrutacji przyjęty dla danego roku akademickiego w Uniwersytecie. Zarządzenie zawiera wzory Wniosku o potwierdzenie efektów uczenia się

zdobytych w systemie pozaformalnym i nieformalnym, protokołu z posiedzenia wydziałowej komisji ds. potwierdzania efektów uczenia się oraz decyzji w sprawie potwierdzania efektów uczenia się. Uchwała Rady Wydziału Humanistycznego z dnia 15 listopada 2016 roku w sprawie potwierdzania efektów kształcenia zatwierdza listę przedmiotów, które mogą być zaliczane w procesie potwierdzania efektów kształcenia.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Plan studiów dla ocenianego kierunku, czas trwania kształcenia oraz organizacja zajęć są poprawnie opracowane i pozwalają osiągać wszystkie zakładane efekty kształcenia. Analiza zawartości programu nauczania w tym doboru treści programowych w obrębie poszczególnych modułów oraz przedmiotów, uwzględniają aktualny stan wiedzy oraz są zgodne z zakładanymi efektami. W programie nauczania uwzględnia się wyniki badań realizowanych w Instytucie oraz oparte na nich publikacje. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia jest to co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań. Studentom studiów drugiego stopnia zapewnia się udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów. Mocną stroną programu nauczania są zajęcia w języku angielskim w tym zajęcia ogólnouniwersyteckie i dla studentów programu Erasmus oraz rozbudowany blok zajęć kształtujących kompetencje badawcze zarówno w zakresie badań ilościowych jak i jakościowych. Instytut oferuje możliwość udziału studentów w realizacji badań w ramach Zespołu realizacji badań „Pryzmat”.

Dobór form zajęć dydaktycznych oraz ich organizacja, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. W sposób szczególny odnosi się to do pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań. Dotyczy także kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej.

Analiza wybranych prac etapowych wskazuje w większości przypadków na poprawny sposób weryfikacji efektów kształcenia. Zdarzają się jednak sporadyczne przypadki stosowania metod weryfikacji, które nie obejmują w wystarczającym stopniu wszystkich kategorii efektów kształcenia („wiedza”, „umiejętności”, „kompetencje”). Wynika to po części z braku precyzji w opisie tych kategorii w kartach przedmiotów. Analiza tematów prac dyplomowych na studiach I i II stopnia w latach 2014-2016 nie wzbudza żadnych zastrzeżeń. Na podstawie analizy prac dyplomowych można stwierdzić, że weryfikacja osiągania zakładanych celów i efektów kształcenia w tym zakresie jest poprawna. Sposób oceny prac jest na ogół poprawny. Przebieg obron, sposób formułowania pytań i ich zakres nie budzą zastrzeżeń.

Konstrukcja kart opisu poszczególnych przedmiotów w części opisującej metody i kryteria oceniania nie jest w dostatecznym stopniu zestandaryzowana. Brak w kartach przedmiotów szczegółowego rozbicia opisu osiągniętych w jego ramach efektów kształcenia na wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne. W efekcie istnieje duża różnorodność. Są przykłady kart w których proponowane sposoby oceniania przypisywane są konkretnym efektom kształcenia w innych są one mniej lub bardziej ogólne. Poziom szczegółowości opisu kryteriów oceny jest zróżnicowany. Jedynie w części kart podaje się bardzo szczegółowe kryteria oceny.

Mocną stroną jest wypracowywanie procedur służących analizie i poprawie sposobów weryfikacji efektów kształcenia oraz dążenie do ich standaryzacji.

Słabszą stroną procedury weryfikacji efektów kształcenia jest brak w kartach przedmiotów szczegółowego rozbicia opisu osiągniętych w jego ramach efektów kształcenia na wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne.

Szczegółowa analiza uchwał, zarządzeń oraz dokumentacji pozwala stwierdzić, że w wizytowanej jednostce są stosowane formalnie przyjęte i spójne zasady rekrutacji kandydatów. Informacja na ich temat

jest dostępna. Określono zasady zaliczania kolejnych etapów studiów, w tym dyplomowania, zasady uznawania efektów i okresów kształcenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym oraz zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Uczelnia wypracowała w tym zakresie odpowiednie i przejrzyste procedury postępowania.

Dobre praktyki

Włączenie do programu kursu z zakresu języka specjalistycznego *Close Reading of Sociological Literature*, organizacja sympozjum dydaktycznego (od 2015) będącego forum dla dyskusji nad programem nauczania i sposobami jego realizacji.

Zalecenia

W kartach przedmiotów w sposób bardziej szczegółowy zaznaczyć efekty kształcenia z rozbiciem na wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne, dążyć do ujednoczenia opisów kryteriów oceny.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1.

Uniwersytet oraz Wydział Humanistyczny pracują od szeregu lat na bazie prawa i dobrej praktyki odnoszących się do zapewnienia jakości kształcenia. Wydział buduje WSZJK w pełnej kompatybilności z uregulowaniami przyjętymi w Uczelni, a także z uniwersytecką strukturą organizacyjną. Unormowaniu poddano zarówno sam WSZJK, jak i procedury oraz narzędzia ewaluacji. Stworzone rozwiązanie „nadzoru” obejmuje najważniejsze i niezbędne obszary. Zaplanowana praca wynika z przyjętego kalendarza, który w jakimś stopniu determinują cykle kształcenia oraz np. polityka kadrowa, programowa, ewaluacja, samoocena na rzecz MNiSW. Praktykowane rozwiązanie ma konsensualny charakter (spotkanie bezpośrednie, rady, sympozja). Ogół inicjatyw służy optymalizacji nauczania z uwagi na szereg zmieniających się czynników. Ważnym weryfikatorem jakości kształcenia jest proces dyplomowania objęty kontrolą antyplagiatową czy monitoring losów zawodowych absolwentów. Zapewniona jest drożność i funkcjonalne powiązanie z poziomem uniwersyteckim, z otoczeniem wewnętrznym i zewnętrznym. Przejawem kontaktów zewnętrznych jest upublicznianie informacji o programie studiów, wynikach kontroli jakości kształcenia.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia, funkcjonuje na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w oparciu o poniższe akty prawne:

- uchwała nr 10 senatu UMK z dnia 29 stycznia 2014 r. w sprawie wprowadzenia Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu,
- zarządzenie nr 60 Rektora z dnia 7 kwietnia 2014 r. w sprawie procedury oceny zajęć dydaktycznych,
- Zarządzenie Rektora UMK nr 58 w sprawie procedury badania satysfakcji studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika,
- Uchwała Rady Wydziału Humanistycznego z dnia 19 lutego 2013 w sprawie powierzenia Wydziałowej Komisji Dydaktycznej sprawowania Kontroli nad wewnętrznym systemem zapewniania jakości kształcenia,
- Uchwała Rady Wydziału Humanistycznego z dnia 18 października 2016 roku w sprawie powołania Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia na okres kadencji 2016-2020,

- Uchwała Rady Wydziału Humanistycznego z dnia 15.11.2016 w sprawie zatwierdzenia kandydatury Wydziałowego Koordynatora ds. Jakości Kształcenia na lata 2016-2020.

W łączności z działaniami na poziomie centralnym, na którym funkcjonuje Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia, na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, powołana została Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, oraz Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia, który pełni funkcję łącznika między szczeblem uniwersyteckim, a wydziałowym. Podstawowym organem monitorowania, oceny i doskonalenia jakości kształcenia pozostaje Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. Natomiast przegląd programów studiów jest dokonywany przez Władze Instytutu Socjologii z wyprzedzeniem przed każdym nowym rokiem akademickim. Pracownicy są wówczas informowani o możliwości zgłaszania sugestii oraz wprowadzania zmian. Jak poinformowano ZO PKA, zmiany dokonywane w planach i programach studiów na kierunku „socjologia” w okresie podlegającym ocenie były przeprowadzane ze względów zarówno merytorycznych, jak i kadrowych, na wniosek prowadzących zajęcia np. zmiana formy zajęć lub sposobu zaliczenia zajęć podyktowana konsultacjami prowadzącego ze studentami, oraz z powodu sytuacji demograficznej np. wyniki rekrutacji i brak zainteresowania danym kursem fakultatywnym przez rok lub dwa. Modyfikacje dotyczyły wyłącznie poszczególnych kursów lub modułów kształcenia bez ingerencji w kierunkowe efekty kształcenia. Każda wyżej opisana zmiana była dyskutowana i głosowana przez Wydziałową Komisję Dydaktyczną, konsultowana z Radą Instytutu Socjologii oraz zatwierdzana przez Radę Wydziału Humanistycznego.

Z uzyskanych w trakcie wizytacji informacji wynika, że podstawowym sposobem weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia na Wydziale Humanistycznym jest wewnętrzny system ewaluacji wyników w ramach poszczególnych zajęć dydaktycznych, który zamieszczony został w sylabusach w postaci kryteriów oceny postępów studenta. Weryfikacja osiągniętych efektów kształcenia na wymienionym wyżej kierunku studiów, uwzględnia regulacje i kryteria uzyskania zaliczenia poszczególnych lat studiów. Główny elementem pozostają zaprojektowane w kontekście całości programów plany studiów dla poszczególnych lat, konstrukcja modułów zajęć w programach studiów, realizujących określone grupy efektów kształcenia, zaś podstawowymi elementami pozostają analizy osiągniętych efektów kształcenia dokonane przez prowadzących poszczególne kursy dydaktyczne przy użyciu kryteriów zaliczenia poszczególnych przedmiotów. Poinformowano ZO PKA, że obecnie wdrażany jest Otwarty System Anntyplagiatowy (OSA).

Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia dysponuje niezbędnymi instrumentami w zakresie monitorowania efektów kształcenia. W zakresie tych działań dokonuje się opracowania wyników sesji egzaminacyjnych, zapoznaje się z wynikami ankiet ewaluacyjnych systemu USOS i ankiet ogólnouniwersyteckich oraz opiniami koordynatorów przedmiotów. Monitorowanie stopnia osiągnięcia efektów kształcenia prowadzone jest podczas procesu dydaktycznego w sposób bieżący.

WSZJK obejmuje doskonalenie jakości kształcenia i organizacji pracy w obszarach istotnych, w tym w zakresie efektów kształcenia, programu studiów, organizacji i warunków kształcenia, jakości prowadzonych badań naukowych. Realizacji tychże celów służy szereg działań w zakresie pomiaru i monitorowania jakości kształcenia i organizacji pracy na poziomie programu studiów oraz ich efektów poprzez weryfikację i ocenianie efektów kształcenia, monitorowanie programów i planów studiów. Działania te są wspomagane procedurami zdefiniowanymi dla oceny zajęć dydaktycznych. Określono w nim, że ocenie podlega treść zajęć oraz ich prowadzenie. Ponadto nadzór ten ma charakter kompleksowy obejmując wszystkie kursy.

Z perspektywy studenckiej stwierdzić należy, iż mają oni wpływ na projektowanie programów kształcenia. Plany studiów i programy nauczania wraz z efektami kierunkowymi kształcenia opracowane zostały przez Wydziałową Komisję ds. Zapewniania Jakości Kształcenia po zasięgnięciu opinii studentów. Ze względu na małą liczbę studentów na kierunku oraz ograniczony zasięg działań ich przedstawicieli w samorządzie studenckim konsultacje odbywają się z grupą wszystkich studentów danych roczników lub ich starostami.

3.2.

W trakcie wizytacji, Władze Wydziału poinformowały ZO PKA, o tym, że informacje o programie kształcenia udostępnione zostały na stronie internetowej Instytutu Socjologii, co znalazło potwierdzenie w trakcie weryfikacji tej strony. Ponadto zamieszczono na niej również karty przedmiotów, zasady dyplomowania, czy też regulamin praktyk studenckich. Natomiast na stronie internetowej Wydziału Humanistycznego, w zakładce studia-jakość kształcenia, odnaleźć można informacje, dotyczące Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (odnośniki do aktów prawnych, regulujących WSZJK), kategorii naukowej A+ Wydziału, informacje o opiekunach kierunków i lat studiów, a także kartę działań doskonalących jakość kształcenia na Wydziale. Należy zaznaczyć, że Jednostka ma swój profil na portalu społecznościowym – *Facebook* – dzięki któremu studenci mogą dowiedzieć się o wydarzeniach, zapoznać z Misją czy też uzyskać informacje o prowadzonych kierunkach studiów. W opinii studentów wprowadzone rozwiązania są odpowiednie w kontekście zapewniania dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia. Z perspektywy studentów można również stwierdzić, iż informacje są aktualne i kompleksowe.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Analiza dokumentacji przedstawionej w trakcie wizytacji, a także z przeprowadzonych rozmów z Władzami i przedstawicielami kierunku „socjologia” prowadzonym na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, pozwalają stwierdzić, że wdrożono wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na wymienionym wyżej kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie z uwzględnieniem wszystkich elementów procesu kształcenia. Wydział zapewnia nadto szeroki dostęp do informacji dla studentów. Także należycie zarządza informacją i skutecznie komunikuje się z interesariuszami. Zakres informacji jest kompletny i przydatny odbiorcom.

Mocne strony

Wydział Humanistycznych UMK w Toruniu wypracował sprawne mechanizmy zarządzania jakością procesu kształcenia. Mocną stroną tego systemu są: dążenie do kreowania własnej tożsamości akademickiej Jednostki; wykorzystanie dorobku i doświadczenia pracowników Wydziału, studentów; ustawiczne doskonalenie procedur i rozwiązań organizacyjno-dydaktycznych oraz naukowo-badawczych; dążenie do realizacji wysokich standardów kultury akademickiej oraz dostosowanie programów kształcenia do aktualnych potrzeb i potencjału rozwoju regionu; uwzględnianie rozwoju zarówno kadry naukowo-dydaktycznej, jak i studentów; przyjęcie odpowiedzialności za jakość procesu kształcenia przez wszystkich pracowników Wydziału.

Dobre praktyki - brak.

Zalecenia – brak.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry

Obsada zajęć dydaktycznych

Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1.

W momencie wizytacji Jednostka zatrudniała 26 pracowników naukowo-dydaktycznych prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku, z czego dwie osoby przebywały na urloпах. Pośród pracowników jest 4 profesorów, 8 doktorów habilitowanych i 14 doktorów. 24 osoby uzyskały tytuły lub stopnie z socjologii, a 2 z innych dyscyplin nauk społecznych (ekonomii i pedagogiki); wszyscy posiadali dorobek naukowy należący do dyscypliny socjologia. Minimum kadrowe tworzy 14 nauczycieli akademickich: 2 profesorów, 6 doktorów habilitowanych i 6 doktorów, wszyscy posiadający dorobek naukowy w dyscyplinie socjologia. Oprócz zatrudnionych w jednostce, w bieżącym roku zajęcia na wizytowanym kierunku prowadzi również 3 pracowników z innych jednostek uczelni: dwóch filozofów i geograf społeczny. Dorobek naukowy (publikacyjny i grantowy) nauczycieli akademickich zatrudnionych w IS, w tym zaliczonych do minimum kadrowego, można ocenić jako bardzo duży, co znalazło wyraz w uzyskaniu przez Wydział, w skład którego wchodzi jednostka, kategorii A+. Publikacje pracowników, w tym podręczniki ich autorstwa, wykorzystywane są w nauczaniu. Uczelnia zachęca i nagradza pracowników szczególnie budujących jej pozycję naukową: Rektor przyznaje specjalne nagrody autorom wysoko punktowanych publikacji. Dyrektor Instytutu wspiera rozwój naukowy kadry poprzez finansowanie wyjazdów konferencyjnych oraz tłumaczeń artykułów. Wszyscy zatrudnieni w Jednostce posiadają zróżnicowane doświadczenia w nauczaniu rozmaitych modułów/kursów socjologicznych. Można więc stwierdzić, że liczba i dorobek naukowy oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich, w tym minimum kadrowego oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami, a także realizowana w jednostce polityka kadrowa zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

Moduły/przedmioty kanoniczne, zarówno pojęciowo-teoretyczne, jak i metodologiczne, obsadzone są z uwzględnieniem wiedzy i umiejętności nauczycieli akademickich. Z kolei moduły/przedmioty do wyboru oraz ścieżki specjalizacyjne stanowią odzwierciedlenie kluczowych zainteresowań i osiągnięć naukowych pracowników. Tak więc Jednostka zapewnia prawidłową obsadę zajęć dydaktycznych, uwzględniając zgodność dorobku naukowego i kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia z dyscyplinami naukowymi, z którymi te zajęcia są powiązane.

Zwraca uwagę duża liczba samodzielnych pracowników nauki, którzy uzyskali tytuł lub stopień w ostatnich pięciu latach: 3 profesorów i 6 doktorów habilitowanych. Dwie osoby z doktoratem zostały niedawno zatrudnione w drodze konkursu. Można więc stwierdzić, że w ramach polityki kadrowej dba się o rozwój i doskonalenie kompetencji nauczycieli akademickich. Jednostka prowadzi kompleksową i wieloaspektową ocenę jakości kadry – oceny osiągnięć naukowych oraz oceny pracy dydaktycznej. Ta ostatnia prowadzona na podstawie ewaluacji dokonywanej przez studentów i na podstawie hospitacji.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Mocne strony

Bardzo dobry współczynnik liczby kadry do liczby studentów (1: 5), jakość i różnorodność struktury kwalifikacji, zakresu i specyfiki dorobku naukowego oraz doświadczenia w prowadzeniu badań naukowych kadry nauczającej sprzyjają zapewnieniu możliwości osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku i realizacji programu studiów.

Wysokie kompetencje dydaktyczne kadry, przejawiające się w stosowaniu zróżnicowanych metod dydaktycznych zorientowanych na zaangażowanie studentów w proces uczenia się oraz we wzorowym stosowaniu klasycznych, jak i innowacyjnych metod kształcenia oraz nowych technologii.

Słabe strony

Dość słabe wykorzystanie potencjału kadry w zindywidualizowanym nauczaniu, zwłaszcza w prowadzeniu indywidualnego tutoringu. W ogóle słabe wykorzystanie zindywidualizowanego nauczania (nie licząc opcjonalnych konsultacji).

Dość słabe wykorzystanie możliwości rozwoju naukowego i dydaktycznego kadry poprzez udział w krótkookresowych nie konferencyjnych wyjazdach zagranicznych, zwłaszcza w ramach programu Erasmus+, oraz w średnio- i długookresowych stażach międzynarodowych.

Dobre praktyki – brak.

Zalecenia

Dalsze wzmacnianie szans publikacji w czasopiśmie międzynarodowych prac kadry poprzez finansowanie zagranicznych wyjazdów konferencyjnych i tłumaczeń artykułów.

Szersze prowadzenie zindywidualizowanych form nauczania, w tym zwłaszcza wprowadzenie indywidualnego tutoringu.

Promowanie innych niż konferencyjne zagranicznych wyjazdów kadry, w tym zwłaszcza na krótkoterminowe pobyty w ramach programu Erasmus+.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Instytut Socjologii ściśle współpracuje z otoczeniem społecznym realizując tym samym założenia o charakterze strategicznym, a także naturalną potrzebę jednostki dydaktycznej nauk społecznych. Relacje te mają zarówno indywidualny, zespołowy, jak i zinstytucjonalizowany wymiar i przejawiają się w szeregu płaszczyznach: naukowej, dydaktycznej, eksperckiej, popularyzatorskiej, edukacyjnej, społecznej.

Paleta partnerów jest adekwatna dla kierunku socjologia, reprezentują oni co do zasady miasto i region. Dominującą formą współpracy są kontakty osobiste, w tym poprzez zasiadanie pracowników IS w radach i przedstawicielstwach instytucji zewnętrznych – rynkowych. Na chwilę obecną dominującym kierunkiem relacji uczelnia – interesariusze jest kierunek zewnętrzny pracowników i wnoszenie przez nich do Instytutu wiedzy i doświadczenia z zewnątrz. Tym samym stwierdzić można brak silniejszej obecności i zaangażowania podmiotów zewnętrznych w funkcjonowanie jednostki podlegającej ocenie, np. na rzecz jakości kształcenia, programu, prowadzenia zajęć, w procesie dyplomowania. Ta forma działalności znajduje potwierdzenie w spotkaniach w ramach forum kulturotwórczego, praktyk, staży studenckich. Jako przestrzeń do zagospodarowania pozostaje objęcie praktyk i staży WSZJK, szczególnie gdy nie mają one badawczego charakteru, a także włączenie w proces dyplomowania i promowanie działalności badawczej i publikacyjnej. Instytut jest samowystarczalny pod względem narzędzi wykorzystywanych w procesie kształcenia, co więcej posiłkując się nimi świadczy usługi na zewnątrz.

Oddziaływanie Instytutu i pracowników na zewnątrz dokonuje się poprzez pełnienie ważnych i prestiżowych funkcji we władzach miast, regionu czy kraju. Do cennych przejawów otwarcia Instytutu na zewnątrz i realizacji zadań misyjnych należy podejmowanie szeregu działań w sferze publicznej niekomercyjnej, a także – przez studentów – zadań badawczych. Pracownicy Instytutu są zaangażowani w promocję rozwoju miasta i regionu, współtworzyli strategie rozwoju. Jako sfera wymagająca zagospodarowania pozostają absolwenci, szczególnie w kontekście śledzenia ich zawodowych losów. Na dziś przydatność badań nie jest zbyt duża, za lepszy należy uznać kontakt bezpośredni czy poprzez aktywność na rynku pracy i w sferze społeczno-publicznej. Za szczególnie dobry należy uznać kontakt z

absolwentami zatrudnionymi w obszarze kultury i nauki. To głównie dzięki tego typowi relacji Instytut modyfikował program kształcenia, ścieżki dydaktyczne (HR, animacja kultury).

Ogół działań podejmowanych w IS jest pochodną albo bieżącej aktywności albo następują jako pokłosie realizacji grantów, projektów, konferencji, kursów, realizacji praktyk studenckich, komercjalizacji wyników badań naukowych, budowania sieci naukowych, aktywności instytucji uniwersyteckich (Biuro Karier, Dział Kształcenia, Fundacja Amicus Universtiatu Nicolai Copernici, Współpraca z Liceum Akademickim), kontaktów z pracodawcami będącymi interesariuszami kierunku studiów, działalności Zespołu Realizacji Badań Pryzmat.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Instytut współpracuje z otoczeniem społecznym w celu wypracowania właściwych schematów kooperacji oraz uzyskania najbardziej optymalnego dwustronnego oddziaływania. Aktywność ta mieści się w działaniu służącym realizacji misji i strategii rozwoju, ma wielopłaszczyznowy charakter.

Dobre praktyki – brak.

Zalecenia

Zaleca się silniejsze włączenie podmiotów zewnętrznych w funkcjonowanie Jednostki podlegającej ocenie w obszarach ważnych dla wypracowania najbardziej optymalnej koncepcji kształcenia oraz objęci tychże działań WSZJK.

Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Proces umiejdzynarodowienia studiów na kierunku „socjologia” jest ściśle powiązany z elementami strategii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, a także Wydziału Humanistycznego UMK. Szczególnym elementem troski są kompetencje językowe studentów. Studenci zobligowani są do uzyskania w trakcie studiów odpowiedniego certyfikatu, do którego przygotowuje Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UMK. Studenci rozwijają swoje kompetencje językowe, uczęszczając na obligatoryjne zajęcia z języka angielskiego w socjologii. Znaczenie umiejdzynarodowienia ma swoje odzwierciedlenie w ofercie dydaktycznej (kursy anglojęzyczne) skierowanej do studentów z zagranicy takie jak Close Reading of Sociological Literature; Invitation to Global History of Power; The Changing World of Work – the Economy and Enterprises Perspective; Food Studies; Poland in East-Central Europe: Past and Present. History, Art, Culture, Politics, and Economics, Science and Technology Studies: an Introduction, Environmental Sociology and Philosophy; Men, Masculinities and Difference; Society in the Mirror of Youth - the Sociological Perspective.

ZO PKA został poinformowany na spotkaniu z osobami odpowiedzialnymi za współpracę międzynarodową, że Wydział Humanistyczny jest jednym z liderów odnośnie liczby kursów oferowanych w języku angielskim na całym Uniwersytecie. Jednostka oferuje szeroki wachlarz zagranicznych ośrodków akademickich studentom studiującym na Wydziale Humanistycznym - również w tym obszarze jest jednym z liderów odnośnie liczby partnerów w ramach programu Erasmus+.

Współpraca z zagranicznymi ośrodkami akademickimi odbywa się na polu naukowo – badawczym. W trakcie wizytacji, ocenie poddano rzeczywisty stan współpracy jednostki z zagranicznymi ośrodkami akademickimi oraz jej wpływ na proces internacjonalizacji badań naukowych. Ocenie poddano przede wszystkim dwa obszary tejże współpracy: organizowanie i udział w konferencjach i kongresach międzynarodowych, udział w międzynarodowych projektach badawczych:

a. współpraca WH z zagranicznymi ośrodkami naukowymi w zakresie organizacji wspólnych konferencji, seminariów naukowych, paneli dyskusyjnych – jej efektem są wspólne publikacje naukowe, czy serie wydawnicze. Ponadto kadra naukowo – dydaktyczna uczestnicząc w zagranicznych międzynarodowych konferencjach naukowych, poznaje nowe metody badawcze, zapoznaje się z nowymi osiągnięciami naukowymi w skali europejskiej, czy ogólnoświatowej. Jest to doskonały sposób nawiązywania międzynarodowych kontaktów, które owocują w przyszłości wspólnymi projektami. Wspólne działania członków organizacji mogą być następnie implementowane na grunt krajowy i stosowane w pracy naukowo - dydaktycznej. Wspomniany obszar współpracy międzynarodowej rozwija wydawanie wspólnych zagranicznych publikacji naukowych, serii wydawniczych, czy też publikowanie w znaczących i prestiżowych czasopismach naukowych o zasięgu międzynarodowym. Wydział wydaje publikacje o obcojęzycznym zasięgu międzynarodowym;

b. współpraca w ramach której prowadzony jest oceniany kierunek z zagranicznymi ośrodkami naukowymi w zakresie międzynarodowych projektów badawczych, m.in.: Projekt Open MIND; grant NCN: „Kantiana wileńskie”; projekt Pursuing goals of Bucharest Communiqué in Poland; projekt Progowa koncepcja świadomości i mechanizm stłoczenia sensorycznego w kontekście teorii Globalnej Przestrzeni Roboczej.

Współpraca w zakresie międzynarodowych projektów badawczych owocuje wydawaniem wspólnych publikacji, organizowaniem konferencji naukowych, organizowaniem wykładów międzynarodowych ekspertów, przybywających na wykłady gościnne. O dynamice procesu internacjonalizacji w obszarze nauki, badań świadczy członkostwo kadry naukowo – dydaktycznej w licznych radach i stowarzyszeniach naukowych. Kadra zasiada w radach naukowych czasopism zagranicznych, odbywa staże naukowe w znaczących, w skali europejskiej ośrodkach naukowych.

W ramach programu Erasmus+ na kierunku „socjologia”, partnerami strategicznymi Wydziału Humanistycznego jest szereg bardzo dobrych ośrodków akademickich z regionu Europy Środkowej, Południowej, Bałkanów, Nadbałtyckiego, nordyckich.

W opinii studentów Jednostka stara się zapewnić warunki do umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrazili swoją pozytywną opinię o nauczaniu języków obcych, wskazując przy tym na potrzebę dalszego poszerzania oferty edukacyjnej o kolejne przedmioty prowadzone w języku angielskim. Jakość zajęć lektoratowych oceniana jest pozytywnie. Dla studentów istotne jest nauczanie języka specjalistycznego. Studenci socjologii uzupełniają swoje kompetencje językowe uczęszczając na obowiązkowe zajęcia z języka angielskiego w socjologii (Close Reading to Sociological Text). Podkreślić należy szeroką ofertę przedmiotów dedykowaną dla studentów zagranicznych. Podczas wizytacji ZO PKA nie byli obecni studenci przyjeżdżający z zagranicy, jednak w opinii ich polskich koleżanek i kolegów oferta dla nich dedykowana zasługuje na wyróżnienie. Z perspektywy studentów możliwości udziału w programach międzynarodowych są atrakcyjne, jednak studenci nie są nimi zainteresowani. Przyczyną takiej sytuacji są bariery finansowe, zarówno wynikające z możliwości zarobkowania przez studentów na miejscu, ale i wysokich kosztów utrzymania za granicą. W opinii studentów odpowiedni jest zakres akcji informacyjnych za pośrednictwem internetowych kanałów komunikacji, a także tradycyjnych spotkań. Otrzymują oni kompleksową informację w jaki sposób aplikować, jakie wymagania należy spełnić oraz jakie korzyści może im przynieść udział w programie wymiany międzynarodowej.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, na kierunku „socjologia”, stwarza studentom i pracownikom możliwość udziału w programie wymiany międzynarodowej. Pracownicy Wydziału Humanistycznego są organizatorami seminariów i konferencji międzynarodowych oraz sami w tego typu przedsięwzięciach biorą często udział. Znaczenie umiędzynarodowienia ma swoje odzwierciedlenie w ofercie dydaktycznej, która oferuje kursy anglojęzyczne, lektoraty językowe podnoszące poziom kompetencji studentów w zakresie języka branżowego. Wydział stwarza możliwości udziału w programie Erasmus+, a także programie MOST.

Dobre praktyki – brak.

Zalecenia

Zaleca się silniejszą aktywizację studentów w zakresie korzystania z programów wymiany.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1.

Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową, umożliwiającą realizację programu kształcenia na kierunku socjologia (na studiach I i II stopnia) i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych z dyscypliny socjologii i udział studentów w badaniach naukowych. Jednostka zapewnia dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej i wykorzystuje ją w procesie kształcenia.

Rozmiar bazy (liczba i wielkość sal wykładowych i seminaryjnych, liczba komputerów w pracowni komputerowej, zasoby biblioteki, liczba miejsc w czytelni, przepustowość sieci) umożliwia przygotowanie studentów I stopnia do prowadzenia badań, a studentów II stopnia do udziału w badaniach oraz jest bardziej niż adekwatny wobec liczby studentów. Tym samym należy stwierdzić, że Instytut Socjologii dysponuje możliwościami infrastrukturalnymi (i kadrowymi) pozwalającymi powiększyć grono swych studentów. Baza dydaktyczna jest zasadniczo bezpieczna pod względem przepisów BHP, choć w pewnych aspektach wymaga modernizacji i zastosowania nowych rozwiązań technicznych, np. umiejscowienie w zabytkowym budynku wymaga dostosowań w zakresie pełniejszej integracji osób niepełnosprawnych ruchowo.

Zajęcia praktyczne realizowane są głównie w wykorzystującym infrastrukturę Jednostki zespole realizacji badań, natomiast praktyki zawodowe w otoczeniu społecznym UMK w warunkach właściwych z uwagi na cele i założone efekty kształcenia.

Instytut wykorzystuje pełny zakres multimediów w procesie kształcenia, nadto zapewnia studentom możliwość korzystania z aktualnych zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych, krajowych i międzynarodowych, oraz z oprogramowania do analizy danych ilościowych (SPSS).

Studenci podczas spotkania z ZO PKA wyrazili pozytywną opinię o infrastrukturze dydaktycznej, która zapewnia możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Realizują oni praktyki najczęściej w miejscach podejmowania pracy zarobkowej lub w innych znaczących w regionie instytucjach z otoczenia społeczno – gospodarczego. Miejsca te są odpowiednio przygotowane do kształcenia studentów w ramach

praktyk zawodowych. Infrastruktura dydaktyczna nie jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ale w razie potrzeby Wydział oferuje pomoc i pełną integrację tychże osób.

7.2.

Dostępne zasoby dają możliwość realizacji procesu kształcenia oraz osiągnięcia efektów. Lektury obowiązkowe dostępne są w bibliotece, we współdziałającym punkcie xero oraz częstokroć również poprzez uczelnianą platformę Moodle i inne wykorzystywane przez nauczycieli i studentów kanały informatyczne. Wykorzystywane zasoby są aktualne i stale uaktualniane, co dowodzi troski o rozwój i doskonalenie zasobów infrastrukturalnych tzw. twardych i miękkich.

Jednostka jest wyposażona w urządzenia służące realizacji procesu kształcenia, udziałowi w badaniach oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnej, zasobów bibliotecznych przez osoby niedowidzące.

Studenci bardzo pozytywnie oceniają jakość materiałów dostępnych w Bibliotece. Zasoby są aktualne, mają również zasięg międzynarodowy. Z perspektywy studenckiej można stwierdzić, iż Biblioteka została dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ruchowymi.

Jednostka monitoruje i doskonali infrastrukturę dydaktyczną, naukową, system biblioteczno-informacyjny i zasoby edukacyjne, w czym biorą udział również studenci. Na podkreślenie zasługują bardzo dobre warunki pracy nauczycieli akademickich (oddzielne i w pełni wyposażone technicznie pokoje dla samodzielnych pracowników nauki).

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Mocne strony:

Bardzo dobre warunki dla pracy i nauki, pełny zakres multimediiów wykorzystywanych w procesie kształcenia, korzystając z zaangażowania studentów i z technik socjologicznych wspólne zagospodarowanie przestrzeni dydaktycznej i spędzania czasu wolnego w obiekcie Wydziału, lustro weneckie w sali pełniącej funkcję treningowej pracowni fokusowej, kształcenie w języku angielskim na bardzo wysokim poziomie merytorycznym i lingwistycznym w zakresie węzłowych kwestii społecznych na bazie aktualnej literatury socjologicznej. Zajęcia te doskonalią studenckie umiejętności językowe natury ogólnej i bezpośrednio powiązane z dyscypliną, z wiedzą socjologiczną, nadto przygotowują do pracy grupowej w otwartym – międzynarodowym środowisku społecznym.

Słabe strony:

Brak rozwiązań komunikacyjnych dla osób z niepełnosprawnością ruchową.

Dobre praktyki – brak.

Zalecenia

Zmodernizować wybrane aspekty infrastruktury czyniąc ją bardziej funkcjonalną, w tym względem wszystkich potencjalnych grup studentów.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci wskazali, iż w ich opinii system opieki nad studentem jest skuteczny, oparty na zasadzie partnerstwa pomiędzy nauczycielami akademickimi a studentami. Nauczyciele akademicy zawsze są dostępni podczas konsultacji. Odbywają się one w terminach dostosowanych do planu zajęć studentów. Studenci wizytowanego kierunku regularnie korzystają z możliwości kontaktu z nauczycielami za pośrednictwem poczty elektronicznej, podkreślając przy tym sprawną komunikację i możliwość uzyskania szybkiej odpowiedzi zwrotnej.

System rozpatrywania próśb i zażaleń w opinii studentów działa sprawnie, studenci zgłaszają swoje postulaty poprzez starostów lub zastępcę dyrektora Instytutu. Podczas wizytacji odbyło się spotkanie z przedstawicielami samorządu, którzy otrzymują pełne wsparcie merytoryczne ze strony jednostki, a także w miarę możliwości finansowe. Samorząd studencki na Wydziale zintensyfikował swoją działalność w bieżącym roku akademickim, po okresie braku aktywności w latach poprzednich. Studenci zgłaszają się do swoich przedstawicieli najczęściej z indywidualnymi sprawami dydaktycznymi, którzy starają się im pomagać w indywidualnych sprawach. Specyfika kierunku, w tym niewielka liczba studentów sprzyja bezpośredniej komunikacji z władzami, dlatego też samorząd studencki pełni rolę uzupełniającą dla tych działań. Podkreślono otwartość Dziekana oraz jego zastępców na uwzględnianie studenckich próśb, dotyczących zarówno ich indywidualnego procesu kształcenia, jak i ewentualnych zmian w programie studiów. Warto podkreślić, iż wraz z początkiem każdego roku akademickiego odbywają się spotkania studentów pierwszego roku studiów I i II stopnia z dyrekcją Instytutu Socjologii oraz przedstawicielami dziekanatu podczas których studenci są informowani m.in. o możliwości korzystania z poszczególnych form wsparcia.

Aktywność studentów w działalności studenckiej skupia się głównie na działaniu w Zespole Realizacji Badań „Pryzmat”. Organizacja liczy kilkudziesięciu stałych członków. Studenci pracują nad projektami, organizują szkolenia i warsztaty oraz uczestniczą w konferencjach. Zespół poszerza zakres działalności, profesjonalizuje się. Studenci w ramach „Pryzmatu” mogą zaliczać praktyki zawodowe, a także uczestniczyć w prowadzonych badaniach komercyjnych. Stwierdzić należy, iż perspektywy, które są stawiane przed studentami realizującymi badania w zespole powodują zmniejszenie zainteresowania działaniami w ramach kół naukowych oraz samorządu studenckiego. Liczba studentów na kierunku jest niewielka, a ich pierwszym wyborem jest dołączenie do zespołu badawczego, co wynika też z możliwości zdobycia przez nich doświadczenia zawodowego, istotnego na rynku pracy.

Pomoce naukowe niezbędne do uzyskania odpowiednich efektów kształcenia są w opinii studentów przydatne. Jakość materiałów dydaktycznych jest oceniana pozytywnie. Nauczyciele akademicy wysyłają materiały na swoje zajęcia za pośrednictwem poczty elektronicznej.

W ramach uczelni funkcjonuje Uniwersyteckie Centrum Nowoczesnych Technologii, które świadczy elektroniczne usługi wspomagające proces kształcenia. Jednym z udogodnień dla studentów jest platforma EduDrive, zapewniająca bezpieczne przechowywanie dokumentów w sieci internetowej, ułatwiająca wgrywanie, aktualizacje i dostęp do plików.

W opinii studentów absolwent ma ciekawe perspektywy zawodowe. Studenci przygotowują się do prowadzenia badań, otrzymują wsparcie w kontaktach z otoczeniem społeczno – gospodarczym, jednak w ich opinii nie ma ono charakteru systemowego, a wynika raczej z kontaktów nauczycieli akademickich oraz prowadzonych przez nich badań. Studenci nie uzyskują innego wsparcia w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno – gospodarczym aniżeli te wynikające z wyżej wskazanego procesu.

Znane są zasady według których wspiera się proces kształcenia studentów z niepełnosprawnościami. W ramach Uczelni działa Samodzielna Sekcja ds. Studentów Niepełnosprawnych. Studenci niepełnosprawni mający problemy z samodzielnym poruszaniem się mogą zgłosić się do biura Sekcji w celu zorganizowania

indywidualnych przejazdów na zajęcia dydaktyczne lub pozostałe zajęcia związane z kształceniem (dowóz do biblioteki, na praktyki itp.). W budynku Wydziału brak jest udogodnień dla studentów poruszających się na wózkach inwalidzkich ze względu na brak możliwości technicznych, a także z uwagi na jego zabytkowy charakter i objęcie opieką konserwatora. Studenci z niepełnosprawnościami mają możliwość indywidualizacji procesu kształcenia, określoną odpowiednimi przepisami. Warto wyróżnić, iż strona internetowa Wydziału Humanistycznego jest technicznie dostosowana do potrzeb osób niewidomych.

Studentom zapewnia się możliwość realizacji indywidualnej ścieżki kształcenia. Korzystanie z indywidualnego trybu kształcenia, dostosowanego do jego zainteresowań naukowych, bądź wynikającej z sytuacji życiowej jest określone odpowiednimi przepisami Regulaminu Studiów. Studenci korzystają w praktyce z zaproponowanych rozwiązań, co pozwala im m.in. podejmować pracę zawodową w trakcie trwania studiów.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci chętnie wskazywali mocne strony kierunku. Niewątpliwym autem jest możliwość uzyskania zatrudnienia już w trakcie studiów, ale także po ich zakończeniu. W ich opinii mała liczba studentów wpływa pozytywnie na możliwość uczestniczenia w zajęciach prowadzonych dla mniejszych grup ćwiczeniowych. Taki stan umożliwia bezpośredni kontakt z nauczycielem akademickim. Warto podkreślić możliwość elastycznego wyboru ścieżki kształcenia poprzez zajęcia fakultatywne, co pomimo niedogodności związanych z możliwością ułożenia planu zajęć pozytywnie wpływa na proces kształcenia. Ponadto studenci cenią nacisk na uzyskiwanie efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych, co w ich opinii wyróżnia Wydział. Studenci są ponadto zadowoleni z finansowego aspektu wsparcia w procesie kształcenia, tj. wysokich stawek stypendium rektora, ale i z możliwości uczestnictwa w komercyjnych badaniach.

Studenci bardzo pozytywnie oceniają jakość obsługi administracyjnej w sprawach związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną. Pracownicy są przygotowani merytorycznie do pełnienia swoich funkcji. Godziny otwarcia Dziekanatów są dogodne dla studentów. Sprawnie funkcjonuje komunikacja za pośrednictwem poczty elektronicznej z pracownikami administracyjnymi Uczelni.

Studentom jednostki przyznawane jest wyróżnienie oraz nagroda za najlepszą pracę dyplomową, ponadto organizowany jest konkurs na najlepszego studenta i absolwenta oraz wpisy do tzw. Złotej Księgi Wydziału Humanistycznego.

System opieki i wsparcia można określić jako kompleksowy, odnoszący się do wszystkich istotnych z perspektywy studenta aspektów. Działalność Jednostki w tym zakresie uwzględnia wszystkie pojawiające się potrzeby, jest również dostępny dla każdego ze studentów.

Kluczowym aspektem w zakresie monitorowania oraz wspierania i doskonalenia systemu opieki oraz kadry kształcącej studentów jest ankietyzacja zajęć dydaktycznych. Ankietyzacja jest przeprowadzona drogą elektroniczną. Studenci wypełniają formularz ankiety anonimowo i dobrowolnie. Ankiety są wypełniane przez studentów poza czasem ich zajęć. W opinii studentów pytania są odpowiednio skonstruowane. Studenci są informowani o wynikach ankietyzacji, mają także wiedzę na temat realnych efektów wynikających ze zgłaszanych przez nich uwag. Za analizę wyników studenckiej ankietyzacji odpowiadają władze dziekańskie.

W ramach systemu uczelnianego działa „Internetowe Biuro” Systemu Doskonałości Akademickiej. Student, który chciałby zmienić coś w funkcjonowaniu Wydziału lub całego Uniwersytetu może przekazać swoje sugestie i uwagi dzięki karcie działań doskonalących, dostępnej w internecie.

Informacje o formach opieki nad studentami można uzyskać za pośrednictwem strony internetowej Wydziału, portalów społecznościowych, także w tradycyjny sposób: podczas spotkań z władzami, poprzez akcje informacyjne, w dziekanacie. Informacje przekazywane studentom są kompleksowe, dotyczą wszystkich interesujących ich aspektów, są łatwo dostępne i aktualne. Pozytywnie należy ocenić kompleksowość i wieloaspektowość sposobów oceny poziomu obsługi administracyjnej oraz jakości kadry wspierającej proces kształcenia. Studenci wyrazili pozytywną opinię w zakresie osób odpowiedzialnych za ich obsługę w Dziekanacie, a także wspierających proces przyznawania pomocy materialnej.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Jednostka realizuje wszystkie zadania związane z opieką i wsparciem studenta w procesie kształcenia w sposób odpowiedni. Działania mają charakter kompleksowy, uwzględniają zróżnicowane potrzeby różnych grup studentów. Duże znaczenie przy takiej ocenie ma otwartość władz na uwzględnienie studenckiej perspektywy, jak i utrzymywanie partnerskiej relacji z interesariuszami wewnętrznymi. Dla studentów istotna jest zarówno możliwość realizowania badań naukowych, co dzięki wsparciu jednostki umożliwia im uczestnictwo w Zespole Badań Naukowych „Pryzmat”. Jest to szczególnie ważne dla studentów socjologii, którzy pracę zawodową będą opierać właśnie na badaniach. Dzięki nabywaniu kierunkowych efektów kształcenia sylwetka absolwenta umożliwia „odnalezienie” się na rynku pracy. Jednostka pozytywnie wywiązuje się z zadań wynikających z konieczności rozwoju i doskonalenia systemu wsparcia kierowanego do studenta. Wyróżnić należy nacisk kładziony na uzyskiwanie efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych, co w opinii studentów wyróżnia Wydział.

Dobre praktyki

Wyróżnienie oraz nagroda za najlepszą pracę dyplomową, konkurs na najlepszego studenta i absolwenta oraz wpisy do tzw. Złotej Księgi Wydziału Humanistycznego.

Zalecenia

Podjęcie działań mających na celu zachęcenie studentów do działalności w ramach kół naukowych oraz samorządu studenckiego.

Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
	W wyniku poprzedniej oceny ZO PKA w raporcie z wizytacji zawarł uwagi dotyczące standaryzacji prac dyplomowych, dostosowania infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych, a także zwiększenie udziału liczby studentów w organach kolegialnych. Jak poinformowano ZO PKA w trakcie trwania obecnej oceny, uwzględniono wymienione wyżej uwagi za wyjątkiem dostosowania infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych, uzasadniając to tym, że problem ten związany jest z zabytkowym charakterem budynku, w którym mieści się Wydział Humanistyczny, gdzie wszelkie poważne modyfikacje budynku (np. budowa windy) są bardzo trudne do realizacji z powodu konieczności uzyskania zgody Miejskiego Konserwatora Zabytków. Sytuacja powinna się zmienić po planowanym przeniesieniu Wydziału do innego budynku.

Sporządził na podstawie raportów cząstkowych

dr hab. Krzysztof Szewior